



Våre felles masseutfordringer – og våre muligheter med massene

Webinar Miljødirektoratet

7. Februar 2023

Tore Gulli

Bærum Ressursbank

Vi gjenvinner
selvfølgelig plast –
men hva med
masser?



Utbyggings- prosjektene

2020-
2032

FRE16/
Ringeriksbanen

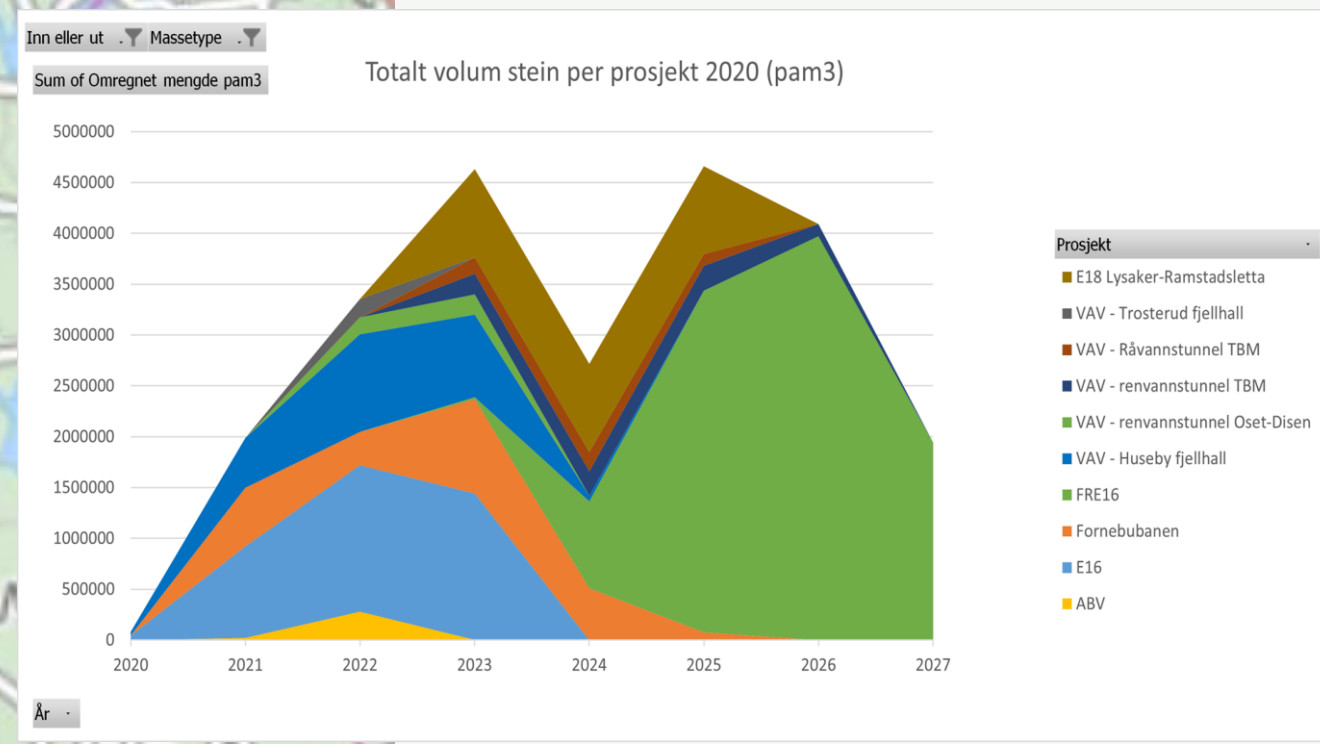
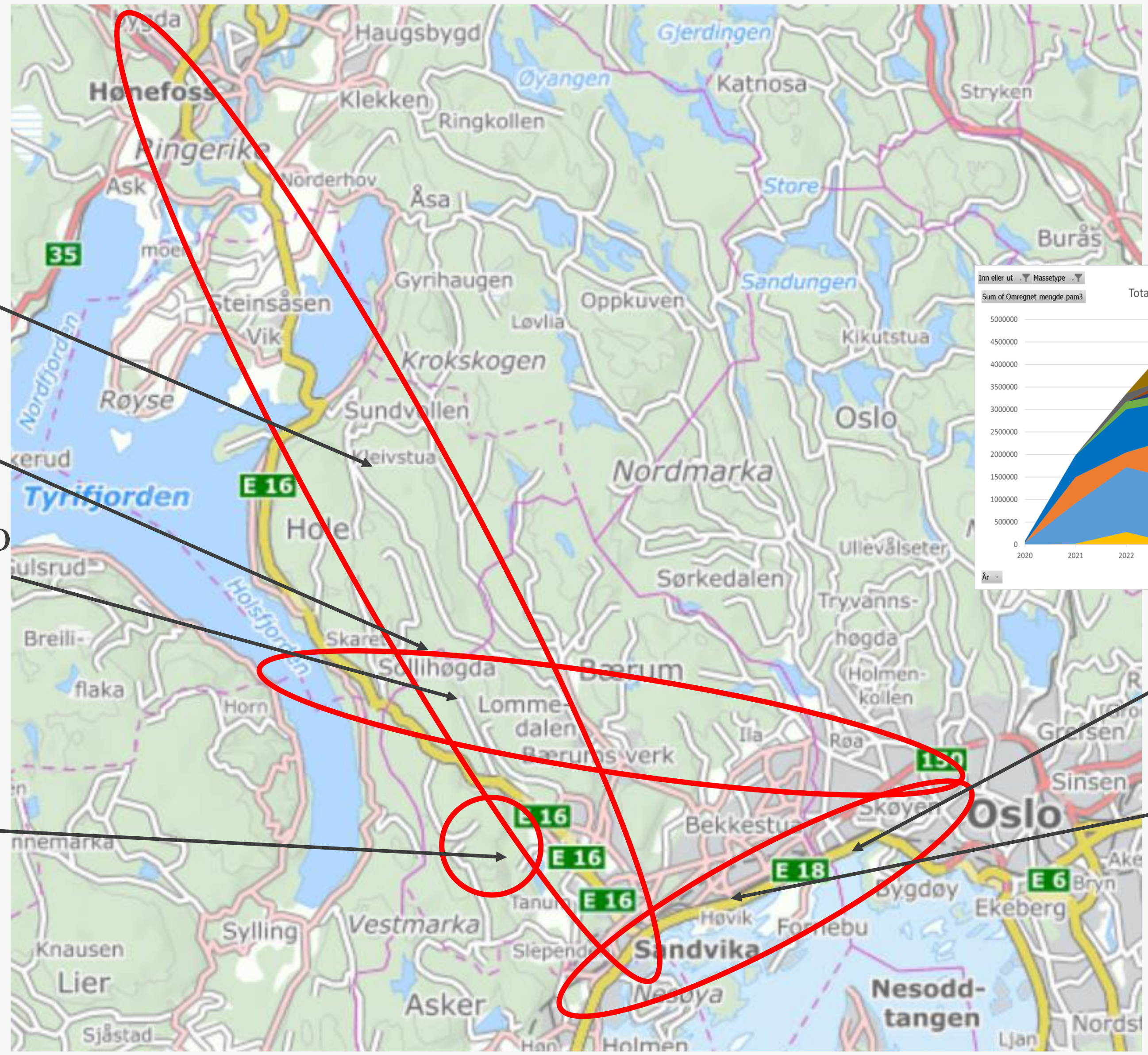
E16

Ny vannforsyning Oslo

Asker og Bærum
vannverk

Fornebubanen

E18



Bærum Ressursbank fikk et oppdrag fra bransjen: Bedre ressursforvaltning av overskuddsmasser

Dagens praksis er ikke bærekraftig på sikt



Uttak av ikke-fornybare
ressurser



Ressursene blir ikke utnyttet
maksimalt



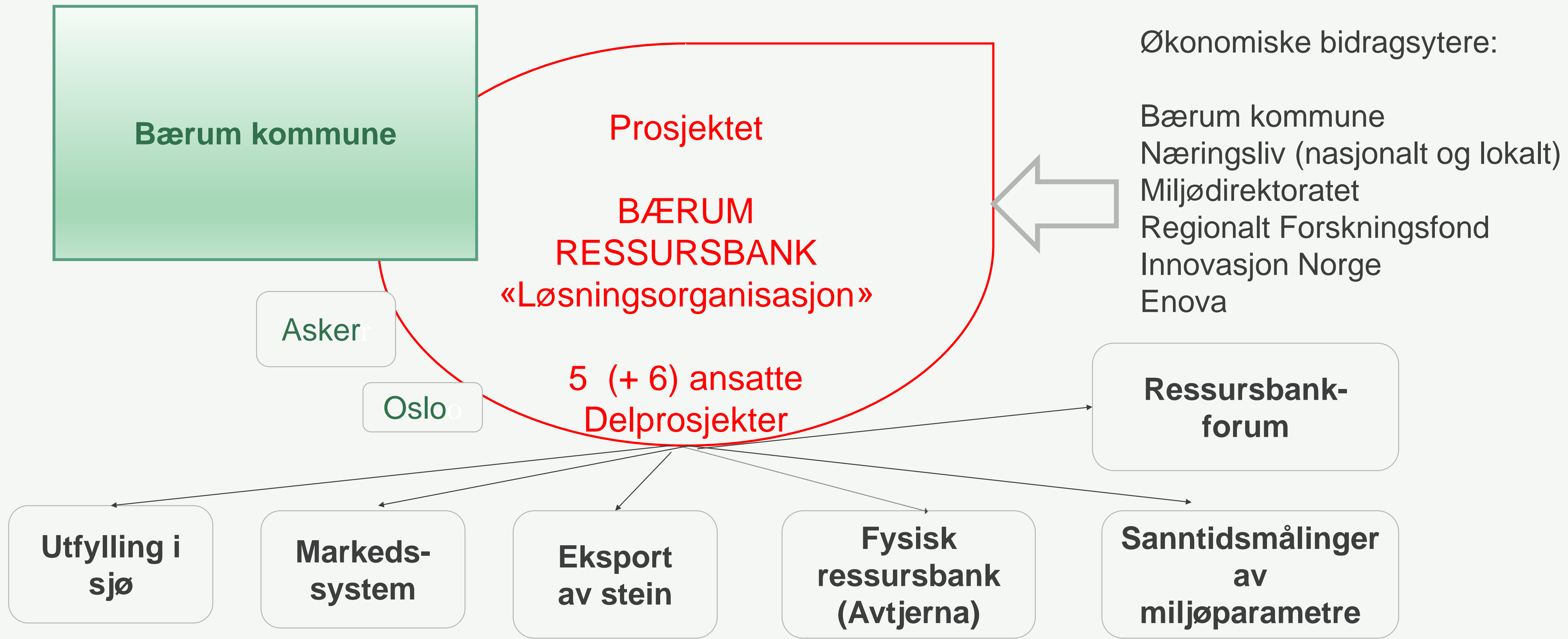
Store utslipp fra transport av
masser

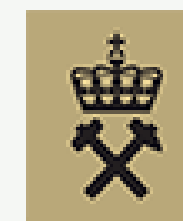


Masser blir behandlet som
avfall og for mye deponeres

Det er **nødvendig** å samordne massehåndteringen og skape et felles markedssystem

Hva er egentlig Bærum Ressursbank?



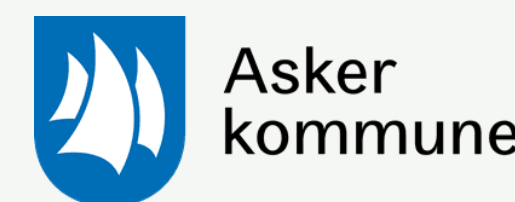


Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard



Samarbeidspartnere

DE GRØNNE ØYENE



TOM WILHELSEN AS



ABV



ASKER OG BÆRUM VANNVERK IKS

asplan viak



KYSTVERKET



RINGERIKE KOMMUNE



Sparks



HOLE kommune

NyeVeier

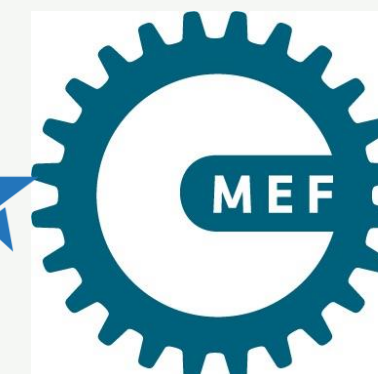
ATERA



En del av kretsløpet



NCC



MASKIN-ENTREPRENØRENE FORBUND



Drammen havn



Stad kommune



Statens vegvesen



Gunnar Knutsen as ASKER TRANSPORT



Statsforvalteren i Oslo og Viken



SMARTCITY BÆRUM



Grette

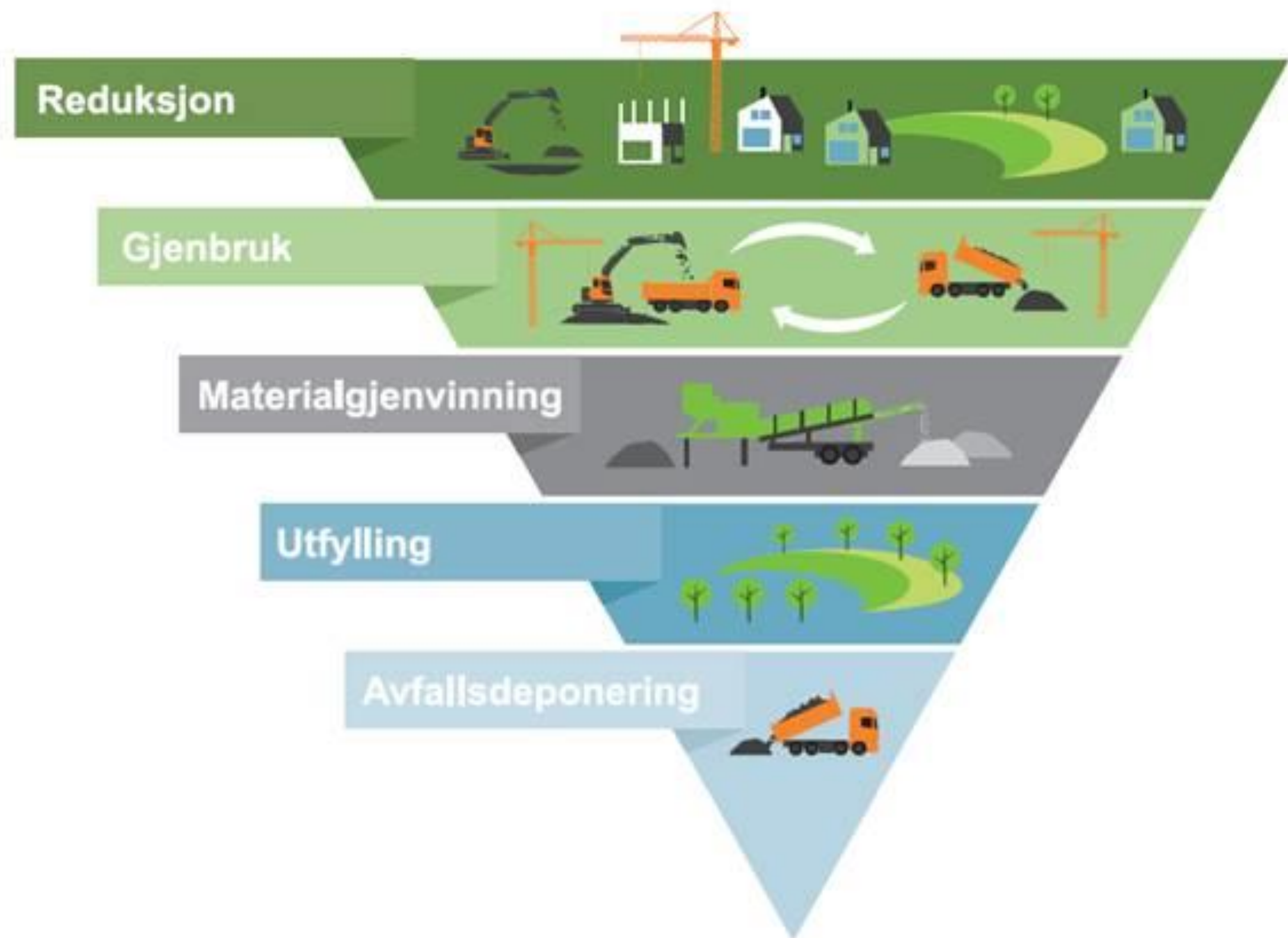


Fylkesmannen i Oslo og Viken



SKANSKA

BÆRUM KOMMUNE



Ressurspyramiden:

Økonomisk og
miljømessig
forsvarlig
forvaltning av
masser

Kilde: Rogaland fylkeskommune

Bærum Ressursbank har blitt nasjonal (og litt internasjonal..)



Store løsninger kan starte i det små

KLIMA

SOLVEIG SKAUGVOLL FOSS

Politisk rådgiver i
Framtiden i våre hender



JOHAN HERMSTAD REINERTSEN

Leder for politisk avdeling i
Framtiden i våre hender



Alle skal med i det grønne skiftet. Det er ikke bare fordi inkludering er høflig. Det er mest fordi vi trenger mange ulike løsninger, og da må vi lete mange ulike steder.

En av de store overraskelsene da regjeringens forslag til statsbudsjett kom, i hvert fall sett med miljøbevegelsens øyne, var at Klimasats ble kuttet helt ut. Denne ordningen har siden 2016 bidratt til å realisere over 1.800 små og store prosjekter som kutter utslipp lokalt, gjennom å gi tilskudd til kommuner, fylkeskommuner og enkelte lokale foretak.

Det er vanskelig å se for seg at de

lokale utslippskuttene kan fortsette i samme skala uten Klimasats. Flere lokale folkevalgte sliter med et smalt handlingsrom i en trang kommuneøkonomi. Viljen til å kutte utslipp kan være sterk, men prioriteringen blir vanskelig å gjøre når klimatiltakene står opp mot andre gode formål og ikke minst lovpålagte oppgaver.

Det blir vanskeligere å elektrifisere transporten i hjemmesykepleien om pengene må tas fra nødvendig vedlikehold av barneskolen.

Lokale prosjekter for å kutte klimagassutslipp har selvfølgelig en effekt der og da, men det trenger ikke å stoppe der. Et skinnende eksempel på det er Bærum ressursbank, som har fått godt over 15 millioner kroner fra Klimasats for å håndtere masser fra bygg- og anleggsbransjen på en mer klimavennlig måte.

Jobben de har gjort for å bedre håndteringen lokalt er verdt investeringen i seg selv – men løsningene de har utviklet kan også tas i bruk andre steder.

Denne høsten skal Stortinget behandle Høyres forslag om en mer sirkulær økonomi. Forslaget er en stor pakke med 20 grep, og målet er å etablere systemer der ressurser gjenbrukes og holdes i kretsløpet, heller enn alltid å hente ut nye materialer.

Et av grepene i forslaget er å etablere en digital markeds plass for overskuddsmasser, etter modell fra Bærum ressursbank. Slik kan et lokalt prosjekt bidra til å løse et problem flere steder. Dette er noe vi trenger mer av.

Det er regjeringens budsjettforslag og SVs alternative statsbudsjett som danner grunnlaget for forhandlingene som nå pågår. SV har i sitt budsjett funnet 300 millioner til å fortsette med Klimasats også inn i 2023.

Nå er det opp til regjeringspartiene å komme kravet i møte, både for å hjelpe kommuner og fylkeskommuner med utslippskuttene, men også for å utvikle løsninger lokalt som senere kan brukes i hele landet.

Klimasats-prosjekt

Klimaklok håndtering av overskuddsmasser

Prosjektnavn:	Klimaklok håndtering av overskuddsmasser
Fylke:	Viken (N)
Søker:	BÆRUM KOMMUNE
Tilskudd:	12 000 000
Status:	Under gjennomføring
Søknadsår:	2022
Type tiltak:	Avfall og deponi, Sirkulær økonomi

Bærum kommune, ved Bærum Ressursbank, skal oppskalere arbeidet med klimavennlig håndtering av masser. Prosjektet er en utvidelse av et forprosjekt og et hovedprosjekt kommunen har fått støtte til tidligere.

> [Bærum Ressursbank](#)

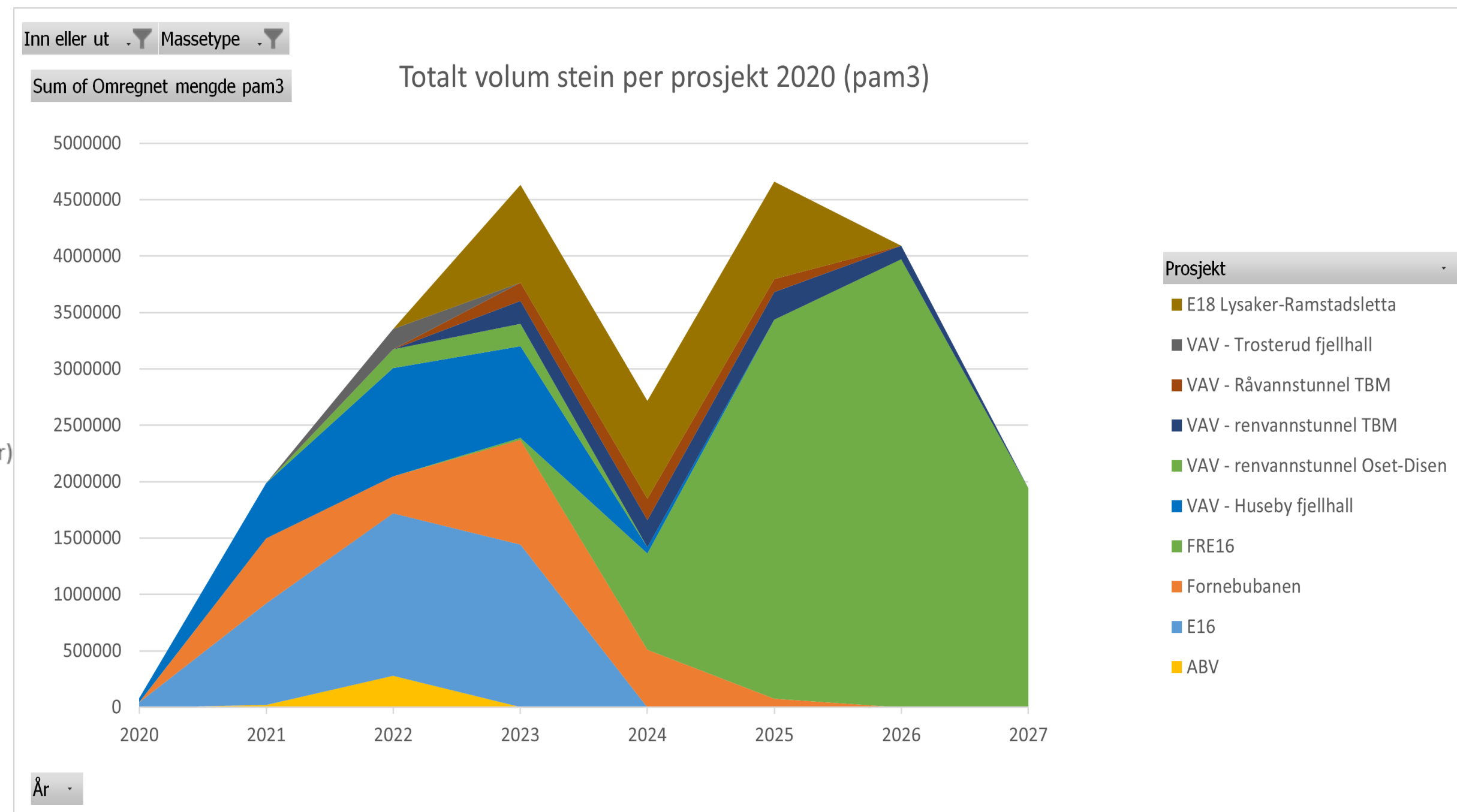
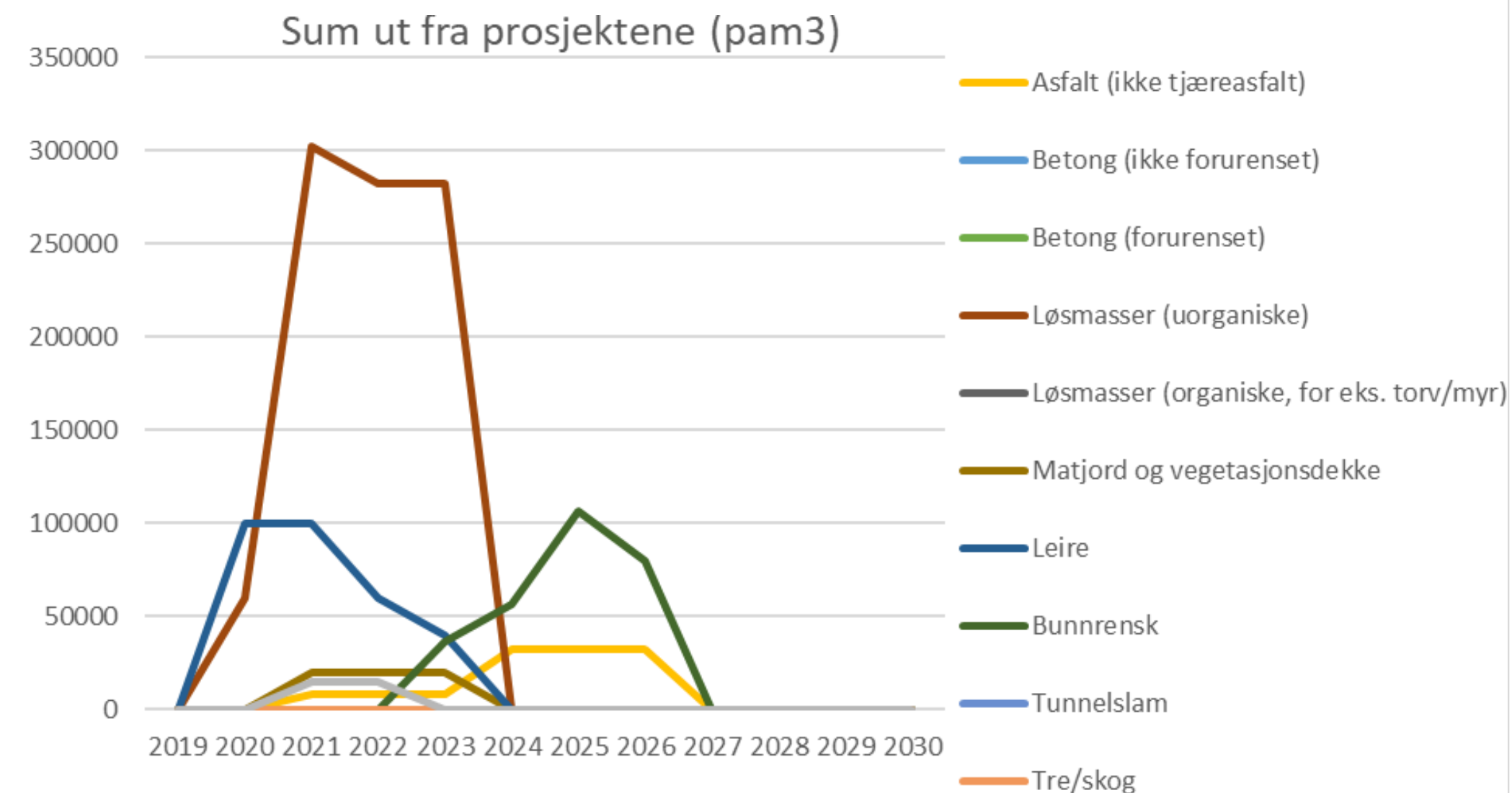
Les mer på Klimasats-siden til forprosjektet

> [Bærum Ressursbank hovedprosjekt](#)

Les mer på Klimasats-siden til hovedprosjektet



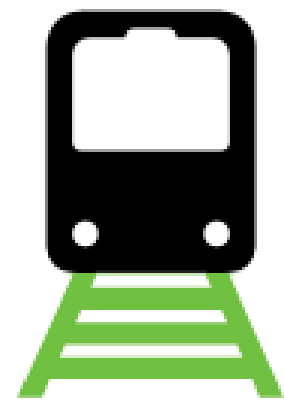
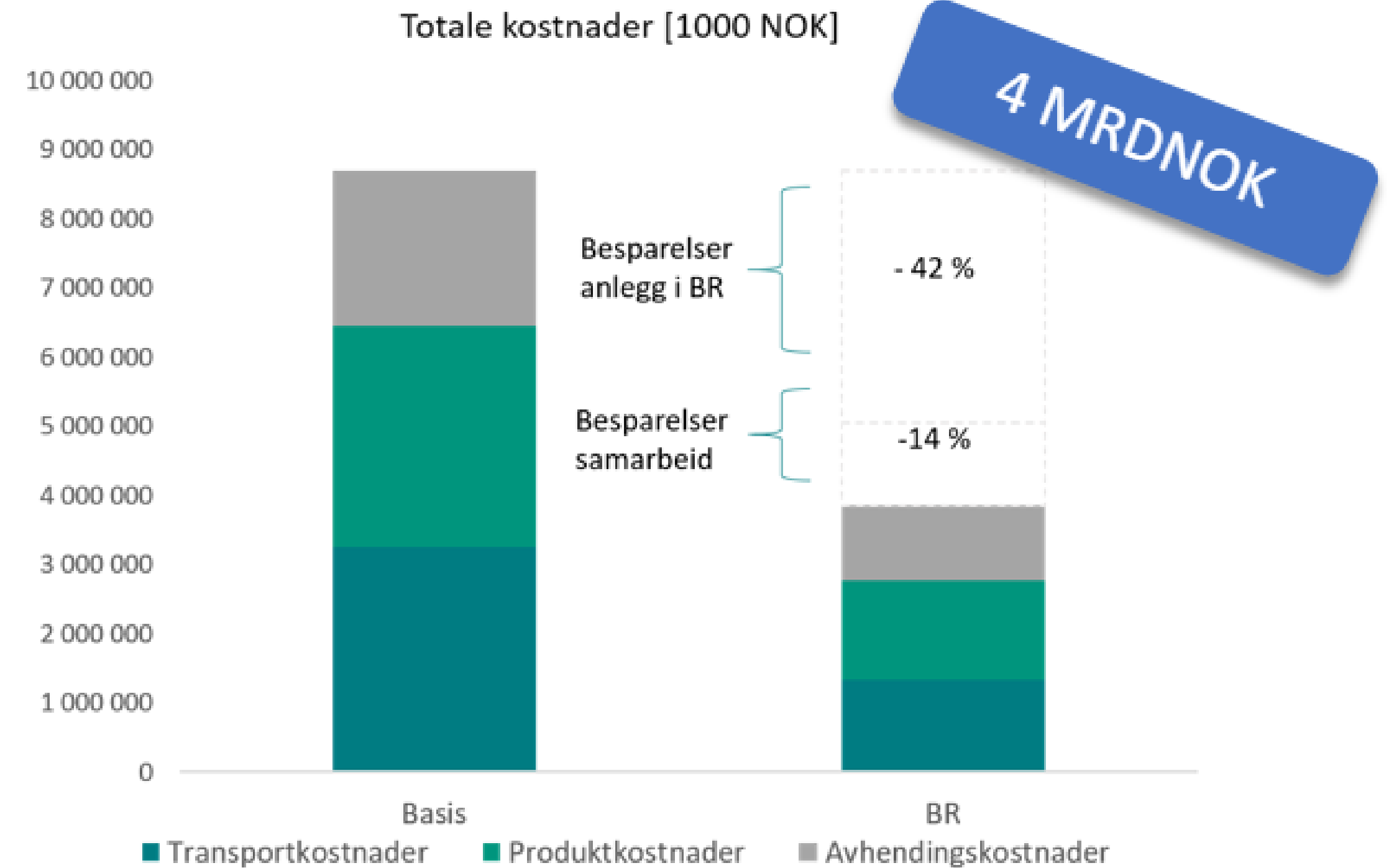
Tidlig kartlegging og god masseoversikt er viktig



Foreslår at E18-broene gjennom Sandvika rives



Samarbeid gir store økonomiske besparelser



¼ av Fornebubanen



18 Kadettangen fjordparker

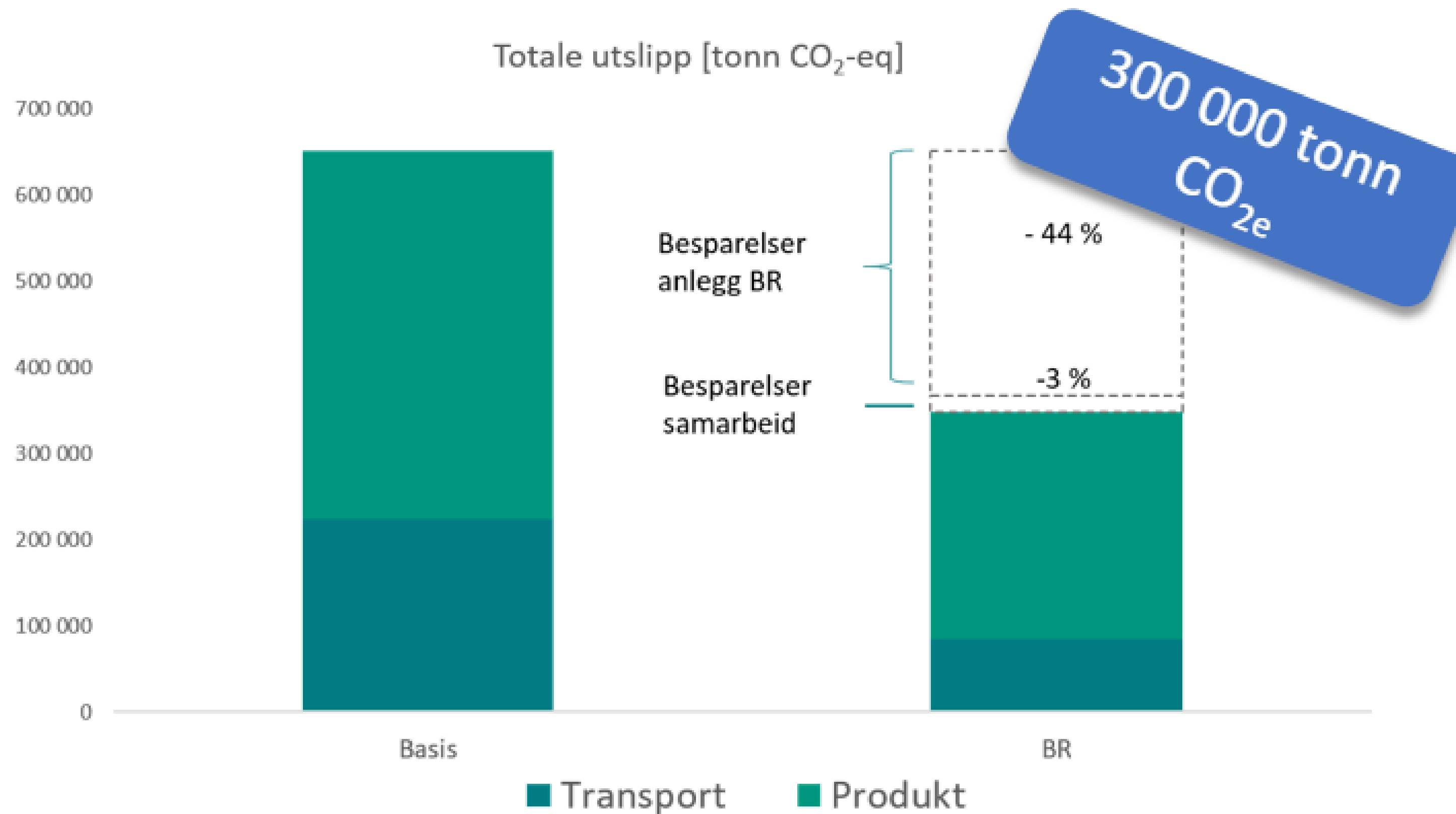


Nesten 2 stortingsgarasjer



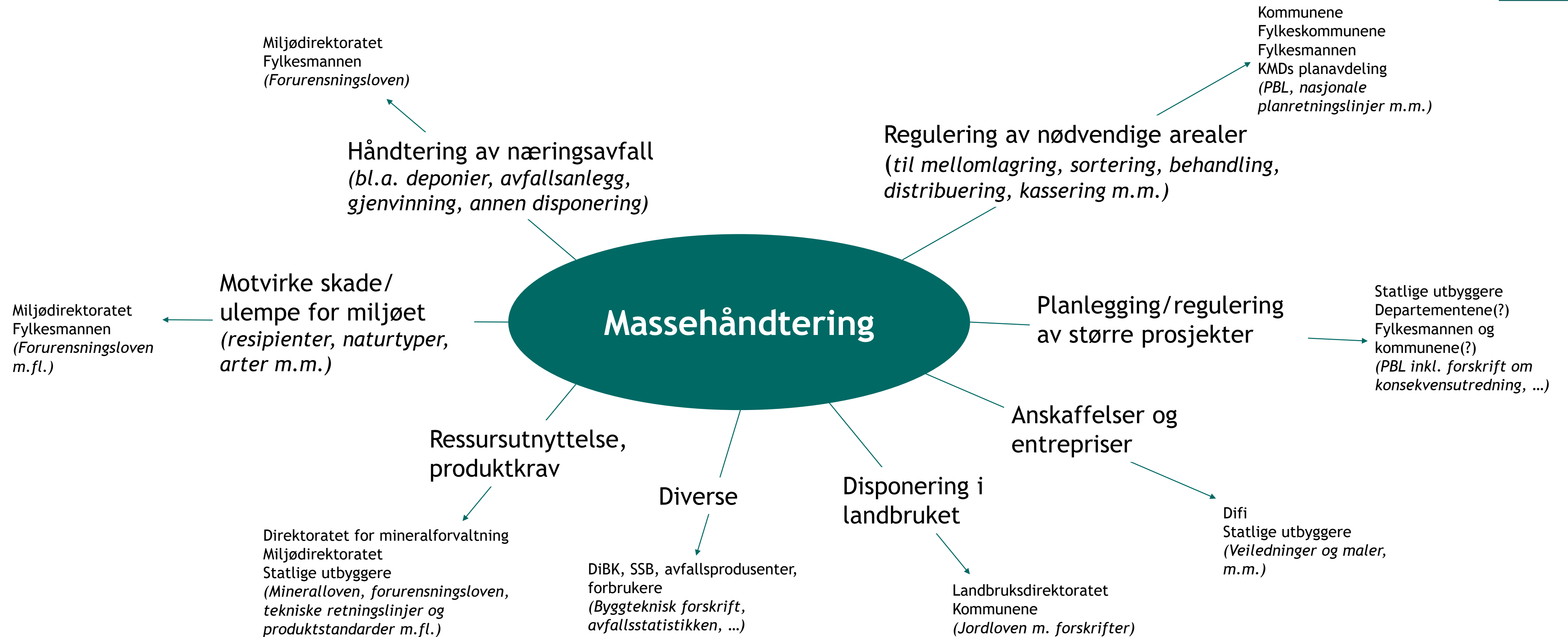
Over 70 km med ekstra ny vei

Samarbeid gir lavere klimagassutslipp og mindre nærmiljøulempen

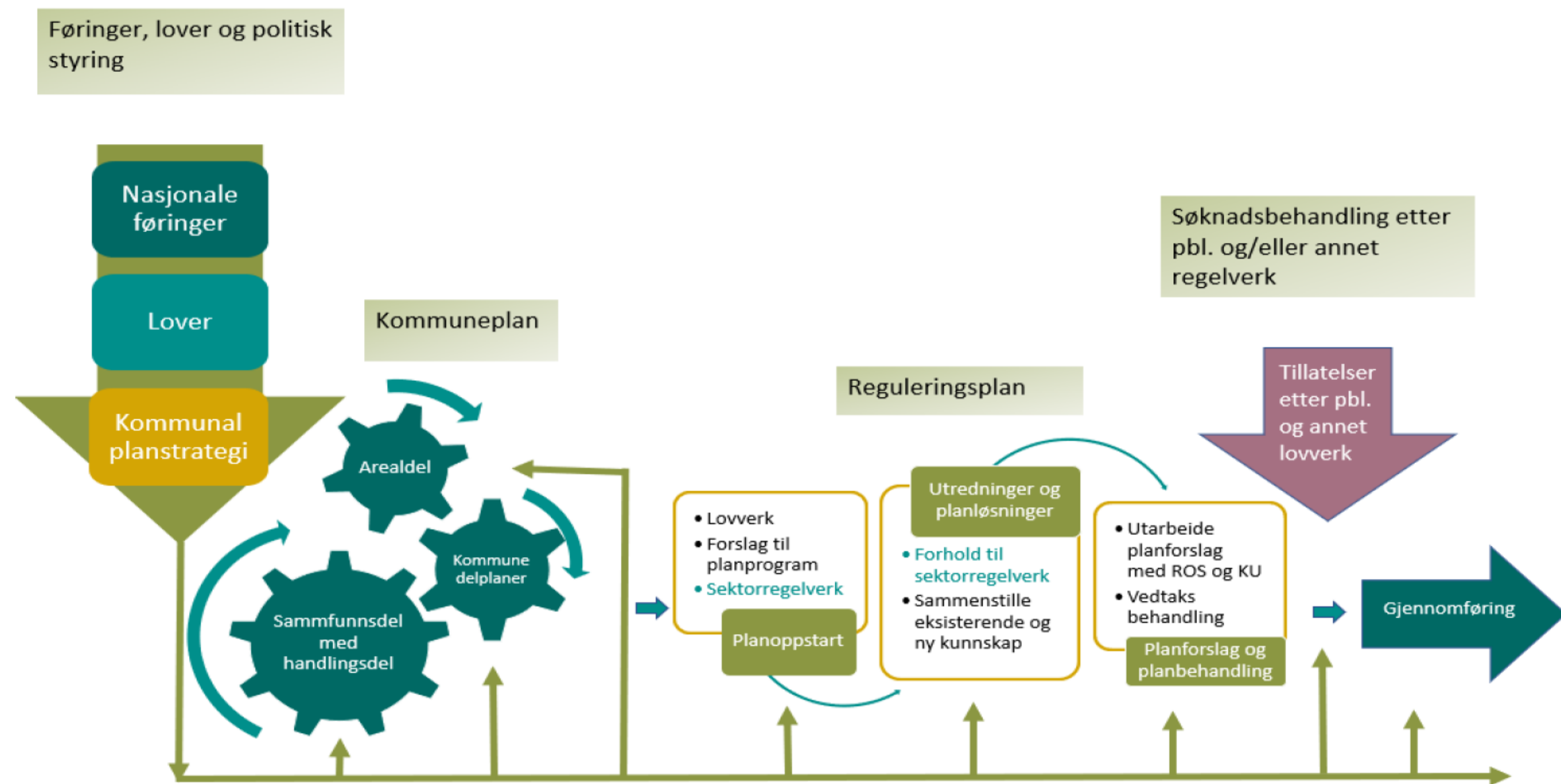


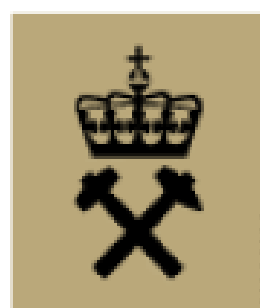
Kommunene har en vanskelig balansegang i saksbehandlingen - avgjørende med god og stabil kompetanse





Komplekst regelverk





Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard



Landbruksdirektoratet
Eanandoallodirektoráhtta



BANE NOR

N NyeVeier



KYSTVERKET



Statens vegvesen



Statsforvaltaren i Oslo og Viken

BÆRUM KOMMUNE




RAPPORT

M-2074 | 2021

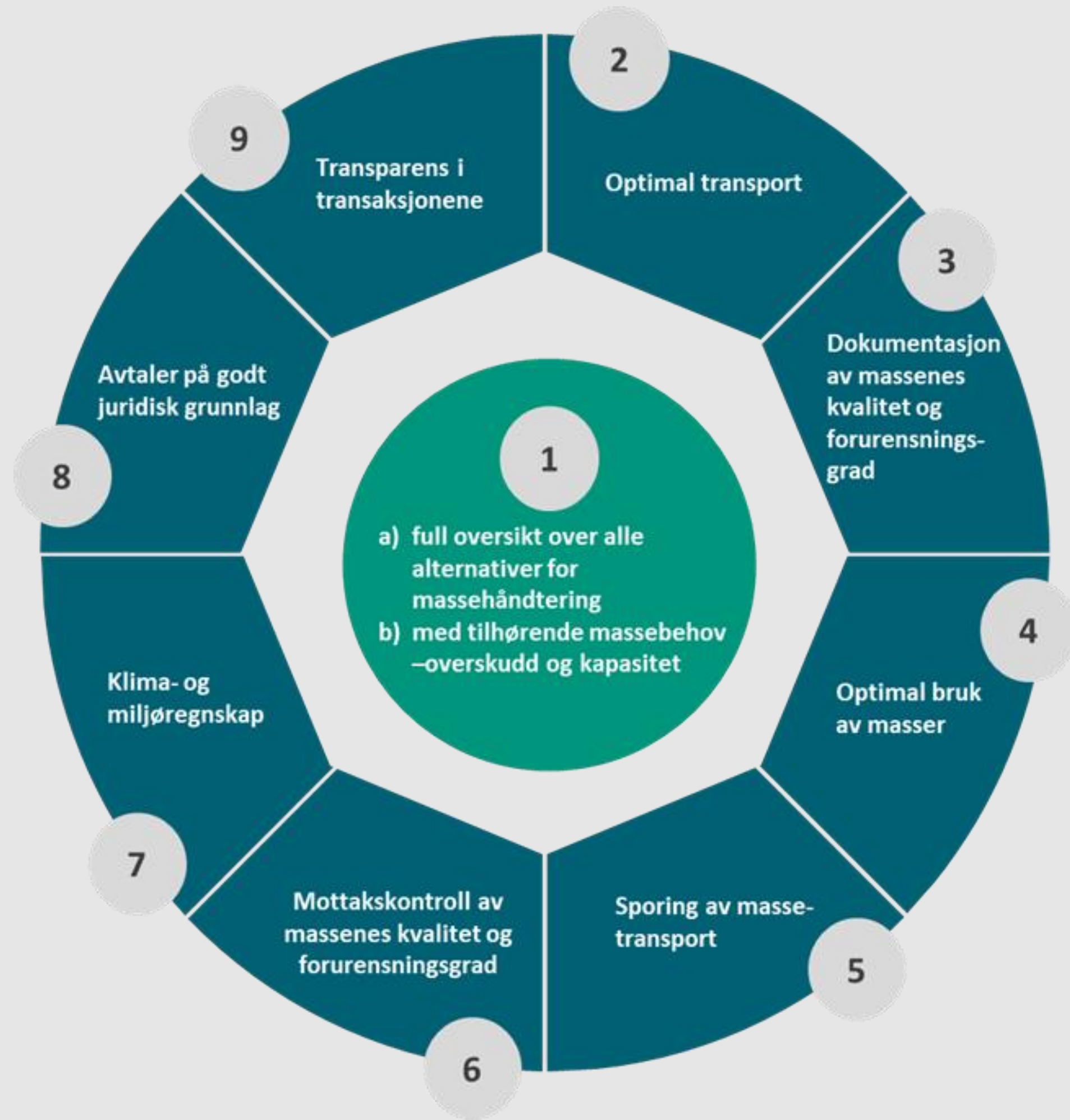
Tverrsektorielt prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurensset



Tiltak og virkemidler

Anbefaling om gjennomføring av virkemidlene ( =Lavthengende frukt)	Oppdrags- giver (departe- ment)	Utførende etat(er) (hovedansvarlig i fet skrift)
Oppstart i 2021/2022		
Anmode minerallovutvalget om å vurdere om mineralloven bør brukes for mer enhetlig forvaltning av mineralressursene (1.5.a), inkludert vurdering av rapporteringsplikt på uttak av masser (se også 4.1.a).	NFD	
Avklare eierforhold for overskuddsmasser fra offentlige utbyggingsprosjekt (3.4.c)	SD	Avklares nærmere
Avklare om krav i byggevareforskriften hindrer utveksling av overskuddsmasser av stein mellom prosjekter (3.4.d)	KMD	DiBK
Vurdere om kvalitetskrav til byggeråstoff i tekniske håndbøker for vei og jernbane bør endres for å øke gjenvinningsgraden, og utarbeide veiledning for å tydeliggjøre handlingsrommet (4.3.c)	SD	SVV , andre samferdselsetater
Oppstart i 2022		
Gjennomgå relevant regelverk og utarbeide en tverrsektoriell veileder i gjeldende regelverk for massehåndtering (1.1.a)	Tverr- sektorielt	Hove ovedansvarlig må avklares ved oppstart. KMDs planavdeling,

Tiltak 4.1: Etablere et digital markedssystem for kjøp og salg av overskuddsmasser



- Høyere effektivitet og forutsigbarhet
- Full kontroll på kvalitet på massene, bedre tilsyn
- Optimalisert transport og bruk av masser
- Bedre lønnsomhet og enklere rapportering

Bærum Ressursbank har tatt oppdraget – kontrakt tildelt i et Innovasjons-partnerskap. Pilotering 2023, i drift 2024

Stortinget 8. Januar 2023: Vedtak om tiltak for en mer sirkulær økonomi

Vedtak 450

Stortinget ber regjeringen kartlegge hvordan virkemiddelapparatet kan innrettes slik at man i sterkere grad støtter opp under deler av eller hele verdikjeder som bidrar til en overgang til mer sirkulærøkonomi.

Vedtak 451

Stortinget ber regjeringen i samarbeid med aktuelle bransjer og næringer, å innhente oppdatert kunnskapsgrunnlag om kompetansebehovet forbundet med nye, sirkulære forretningsmodeller, og etablere flere treparts bransjeprogrammer.

Vedtak 452

Stortinget ber regjeringen legge til rette for etablering av materialbanker for ombruk av byggevarer, i samarbeid med aktører i bransjen og øvrige nordiske land.

Vedtak 453

Stortinget ber regjeringen effektivisere og digitalisere innrapportering av avfallsmengdene fra bygge- og anleggsbransjen.

Vedtak 454

Stortinget ber regjeringen gjennomgå relevant regelverk og utarbeide en tverrsektoriell strategi for massehåndtering i samarbeid med bygge- og anleggsnæringen.

Vedtak 455

Stortinget ber regjeringen legge til rette for etableringen av en digital markeds plass for overskuddsmasser, etter modell fra Bærum ressursbank.

15

Votering

FOR

Det ble votert over:

Romertall II.

Fordeling



152 for

13 mot

16

Votering

FOR

Det ble votert over:

romertallene I, III, IV, V og VI.

Fordeling

● Enstemmig vedtatt



Noen gode råd:

- ▶ Få masseforvaltning inn i kommuneplan-arbeidet
 - ▶ Det må reguleres inn områder for masseforvaltning og deponi i regionen
 - ▶ Vurdér hvordan et masseoverskudd kan benyttes til beste for kommunen. Reguler inn mulighetene
- ▶ Ta ressursforvaltning og prosjekt-samarbeid opp tidlig i byggesaksarbeidet – gjerne i oppstartsmøtet. Sett en standard fra kommunen!
- ▶ Byggherren må ta ressursforvaltningsansvar!

Masseforvaltning i Bærum (Fornebu)



Noen gode råd, forts:

- ▶ Still krav til gjennomarbeidede masseforvaltningsplaner fra utbyggere (store og små) når dere gir rammetillatelse og IG.
- ▶ Lag deres egne ressursforvaltningsforum i regionen – det bidrar til samfunnsutvikling og gode løsninger (Bærum Ressursbank kan bidra)
- ▶ Sett tydelige miljø- og klimakrav i egne utbyggingsprosjekter
- ▶ Oppfordre til velbegrunnede fraviks-søknader fra etablerte standarder. Vurder risikofordelingen mellom partene
- ▶ Ta i bruk markeds-systemet – vi tester det ut allerede i år!



Sandvika Fjordpark

Laget av overskuddsmasser fra E16

Mer enn 800 000 besøkende i 2022

